

den Maade, er det ganske vist dels fordi dets Indhold er af den Bestaffenhed — som det ogsaa nu er oplyst af den højtærede Kultusminister — at det maa gennemgaa temmelig betydelige Forandringer i Realiteten, for at man skulde tænke sig det gennemført lige over for de Ansøuelser, som have gjort sig gældende og sikkert endnu ere til Stede hos de andre Faktorer i den lovgivende Magt. Men det er dog ikke saa meget paa Grund deraf, at jeg har tænkt mig, at Lovforslaget ogsaa i Nar inarest maatte betragtes som en Forespørgsel. Det har ogsaa vist sig tidligere, at disse Ændringer mulig kunde komme til Stede paa en saadan Maade, at der kunde opnaas et Forlig. Men det er, hvad jo ogsaa Ministeren slog paa, af den Grund, hvad der jo er klart, at en egentlig Behandling af dette Forslag kunne vi ikke nu komme til, uden at der for os kommer til at foreligge en Række Dplysninger, som vi jo nu absolut mangle. Det er noget, som ikke foreligger, og jeg bebrejder ikke de ærede Forslagsstillere, at de ikke have givet saadanne Dplysninger, thi de kunne lige saa lidt skaffe dem til Stede, som jeg for mit Bedkommende kan det. Det er Dplysninger, som kun kunne komme til Stede gennem den højtærede Kultusminister, og det første Spørgsmaal, jeg har betragtet som rettet til den højtærede Kultusminister gennem dette Forslag, er dette: Vil Ministeren være Tinget behjælpelig med at fremstafte disse Dplysninger, som absolut maa have? Efter den højtærede Ministers Udtalelser ere de Dplysninger, som vi nu have til Raadighed, saadanne, som allerede ligge 20—30 Nar tilbage. En Del af dem ligger ogsaa over 30 Nar tilbage, og andre have foreligget for os i Slutningen af Treferne og Begyndelsen af Halvfjerdsferne, da Spørgsmaalet om Præsternes Lønningslov var saa nær sin Løsning, som det nogen Ginde har været, og uden Tvivl var saa nær ved sin Løsning, at det maaske nærmest maa tilskrives et Fjelsgreb fra den daværende Ministers Side, at det ikke blev løst. Men siden den Tid er der foregaaet saa betydelige Forandringer baade med Hensyn til Indtægterne, som ere til Stede som Lønningsmidler, og ogsaa med Hensyn til de Udgifter, som skulle udredes, at det er aldeles nødvendigt, at vi saa de gamle Dplysninger erstattede af ny, forinden der virkelig kan tages fat paa et alvorligt Arbejde med Hensyn til dette Forslag. Vi vide alle sammen, at der i de forløbne Nar er sket overordentlig store Forandringer. Mange Embeder ere delte, andre Embeder ere omlagte, forskellige Midler ere henlagte fra det ene Præstekald til det andet, og der er navnlig henlagt betydelige Midler fra de

store Præsteembeder til Stiftsmidlerne. En Mængde Præstegaardsavlinger eller Dele af Præstegaardsavlinger ere bortsolgte, kort sagt, paa saa at sige alle de Omraader, som vedrøre de Indtægter, der have været henlagte til Præstelønningerne, er der sket meget store Forandringer. Men det samme er ogsaa Tilfældet paa den anden Side med de Personer, som skulle lønnes. Jeg maa tilføje, at jeg ikke ved i Øjeblikket bestemt, hvor mange Præster dette Lovforslag omfatter, men een Ting ved jeg, at det nu er betydelig flere, det omfatter, baade af Sognepræster og af Kapellaner pro loco, end det vilde have omfattet, dersom der var bleven en Lov, den Gang der sidst var nærmest Tale derom. Dette er jo i øvrigt berørt nærmere af den højtærede Minister, og jeg skal derfor heller ikke videre fordybe mig deri; enhver vil jo indse, at alt dette har en meget stor Betydning for en virkelig grundig Overvejelse af disse Forhold, og at Dplysning derom er en Nødvendighed for, at man fornuftigvis endelig kan udtale sig og tage sin Beslutning i den Sag. Ligesom jeg ikke nu, efter hvad den højtærede Minister har udtalt, skal opholde mig meget derved, skal jeg lige saa lidt opholde mig ved forskellige andre Hovedpunkter — Detaillerne skal jeg fuldstændig lade ligge — som findes i dette Lovforslag, men jeg stønner dog, at det vil være rigtigt ogsaa fra min Side at pege paa de væsentligste af dem, skønt meget af, hvad jeg vil sige, falder sammen med, hvad den højtærede Minister har udtalt.

Det er klart, at et Hovedpunkt i dette Lovforslag er § 1, som gaar ud paa at inddrage alle de Midler, som have været henlagte — og i Aarhundreder have været henlagte — til Gejstlighedens Lønninger, men en Inddragelse af dem, som det her foreslaas, ligesom i Statskassen er en saa radikal Foranstaltning, at den næppe vil kunne finde Tilslutning fra anden Side end netop hos dem, som slutte sig om de ærede Forslagsstillere. Man betragte disse Midler, paa hvilken Maade man vil, saa er det dog et Faktum, at saa længe man overhovedet har Historie, have de staaet i Forbindelse med Gejstlighedens Lønningsforhold, og nu med et Slag fuldstændig at ville hæve denne Forbindelse, saa der ikke bliver en Rest tilbage af Forbindelse i den Henseende, er noget, som jeg føler mig fuldstændig overbevist om, ikke vil kunne gennemføres. Det ved man ogsaa meget vel, at i de Tider, hvor der har været Tale om at gennemføre en geistlig Lønningslov, og hvor man virkelig er kommen hinanden saaledes i Møde, at man kom hinanden saa nær, at